

første er Forordningen af 17de October 1731, i hvis Præmisser det hedder, at endeel Officerer have begivet sig i Ægteskab, uden at overlægge, om de med Hustru og Børn kunde subsistere af deres Gage, hvorover Mange med en saa stor Familie ere bebyrdede, at de omfæder ere forfaldne i yderste Armød; det er derfor, at de, inden de indlade sig i Ægteskab, skulle have deres Chefs Tilladelse.

Den samme Bestemmelse er optagen i Krigsartiklerne af 29de Juli 1756 § 99. Ægteskabernes Hyppighed tiltog imidlertid, og de følger, man herved havde villet forebygge, bleve ikke forebyggede ved blot at indskrænke Officerernes Frihed saa meget, at de kun skulde have denne Tilladelse, og derfor bestemte Forordningen af 20de Februar 1765, at de subalterne Officerer, der skulde indtræde i Ægteskab, skulde have et Tilskud af 150 Rdl. Courant. Dette bestod saaledes indtil Aaret 1819, da man igjen fandt det nødvendigt, i Særdeleshed med Hensyn til Pengeforandringen og Pengenes ringe Værdi i Forhold til Livets Fornødenheder, at forhøje dette Tilskud, som ved Bestemmelsen af 20de Juli 1819 blev fastsat til 600 Rbd. for Stabscapitainer og lignende Classer, men efter Organisation af 1842, da de Militaires Gager bleve forbedrede, bortfaldt for Capitainer af anden Klasse denne Bestemmelse, og Tilskudet blev nedsat til 400 Rbd., og disse Bestemmelser ere, som jeg foroplyste, de, der gjælde for Diebliffet. Jeg tror derfor, at man vil finde, at der dog vel ikke er saa aldeles ringe Betænkelse ved at løse de Baand, som hidtil have existeret, netop fordi de have bestaaet i en saa lang Arrække; i alt Fald tror jeg, at det er nødvendigt, at Officererne erholde Tilladelse til at indgaae Ægteskab, førend dette fæte, om man ogsaa vilde ophæve Tilskudet, hvilket jeg, som sagt, ikke kan tilraade.

Grundtvig: Den ærede Rigsdagsmand, som har indbragt nærværende Forslag, sagde, at Bestemmelserne smagte vel meget af det Patriarchaliske; jeg siger nei, det er ikke saa, men de smage kun altfor meget af det Pave-lige. Jeg bestyrkedes ogsaa strax deri ved hvad den høitærede Krigsminister anførte, at det egentlig var fra Sædelighedens Side, at Forslagsstilleren havde glemt at betragte Sagen, og hvortil han fornemmelig vilde tilbageføre det; thi jeg kan ikke sige, at jeg forstaaer Ordet „sædelig“ saaledes, at jeg egentlig kan finde nogen Mening deri, at det her skulde være det sædelige Hensyn, hvorom der skulde være Tale, thi jeg anseer det for aldeles afgjort, og det maa ogsaa saa være, dersom Ordet „sædelig“ skal have den sande Betydning, at dersom der ikke var anden Grund til at tillade Officerer Ægteskab ligesaa frit som Andre, saa skulde det netop være Hensynet til Sædeligheden. Altsaa jeg maatte her tage „Sædelighed“ i en ganske anden Betydning, i en saadan Betydning, som man jo ogsaa har kaldet moralisk, i en saadan Betydning, som Pavedømmet tog Ordet, naar det indførte Coelibatet; thi alle de Grunde, som den ærede Krigsminister har anført, og alle de af samme Slags, som lade sig anføre, have Paverne og deres Lovtalere anført for den ugjorte Præstestand, og de have anført dem med Rette, forsaavidt Hensigten var at danne en Kirkestat, at danne en saadan Stat i Staten, som skulde staae aldeles til den vedkommende Fyrstes Raadighed, som skulde være et blindt Redskab i hans Haand, og skulde tillige, uden lettelig at forloftes af sine Tilknytninger og sine Forbindelser med det øvrige Samfund, ikke let, eller dog idetmindste ikke haardt, fristes til at lempe sig efter de borgerlige og folkelige Forhold.